

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **L. B.**, zast. Mgr. Jiřím Šubrtem, advokátem, se sídlem Palackého 592/19, Olomouc, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 7. 2024, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 18. 6. 2025, č. j. 72 Ad 51/2024-69,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1]Žalovaná rozhodnutím ze dne 15. 7. 2024, č. j. X, zamítla námitky proti svému rozhodnutí ze dne 21. 3. 2024, č. j. XA, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod, neboť pokles její pracovní schopnosti činil pouze 15 %.

[2]Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 18. 6. 2025, č. j. 72 Ad 51/2024-69, zamítl žalobu proti uvedenému rozhodnutí žalované o námitkách jako nedůvodnou.

[3]Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž navrhla jeho zrušení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti ji považovala za neopodstatněnou.

[4]Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem v souladu s § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5]Kasační stížnost byla podána ve věci, v níž před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, a proto se musel Nejvyšší správní soud dále zabývat otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, jinak by ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[6] O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve světle odstavce 52 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

[7] V první řadě se kasační soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Stěžovatelka konkrétně namítá, že se krajský soud dostatečně nevypořádal s navrženým důkazem v podobě výsledku jejího ošetřujícího lékaře, jestliže toliko konstatoval, že jeho stanovisko není pro posudkové lékaře závazné. Stěžovatelka však tento dílčí závěr vytrhává z kontextu napadeného rozsudku. V jeho odstavci 32 krajský soud konstatoval, že „[n]a soudu bylo, aby vyhodnotil z provedených důkazů, o který má své rozhodnutí opřít. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení existence a stupně invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení.“ Na tuto úvahu navázal v následujícím odstavci, kde uvedl, že „[p]odle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství.“ Z těchto úvah vyplývá, že jsou to právě posudkové komise disponující potřebnými znalostmi nejen z oboru obecného lékařství, ale rovněž posudkového lékařství, které jsou způsobilé odborně posoudit míru a závažnost invalidity. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 22. 12. 2020, č. j. 8 Ads 90/2020-44, v němž zdůraznil, že „[o]dborné zprávy ošetřujících lékařů-specialistů tak nemohou představovat přímý podklad rozhodnutí o dávce, jako je tomu v případě posudků posudkové lékařské služby. Mohou sloužit jen jako podklad pro posouzení poklesu pracovní schopnosti, tj. podklad pro posudkové orgány (např. § 8 odst. 8 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, rozsudek NSS ze dne 8. 3. 2017, č. j. 6 Ads 285/2016-38, bod 18). Jinými slovy, odborní ošetřující lékaři stanovují diagnózy a lékaři posudkových orgánů na jejich základě vyhodnocují zdravotní stav a z něj vyplývající procentní míru poklesu pracovní schopnosti posuzované osoby (pojištěnce). Odborné posouzení ošetřujících lékařů je tak zásadně zachyceno

pokračování

v jimi vypracovaných lékařských zprávách a nálezech, z nichž vychází posudkové orgány. V kompetenci odborných lékařů není vyjadřovat se k posudkovým závěrům a příp. je zpochybňovat, nejsou-li znalci z oboru posudkového lékařství.“ Krajský soud tedy logicky a srozumitelně objasnil neprovedení důkazu svědeckou výpovědí ošetřujícího lékaře stěžovatelky a tento jeho postup je ve světle výše citované judikatury správný. Navíc stěžovatelka po poučení ze strany krajského soudu navrhla srovnávací posudek posudkové komise v Brně (za její účasti), čemuž bylo vyhověno (viz odstavec 11 napadeného rozsudku).

[8] Stěžovatelka dále spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v nevypořádání otázky, zda je posudek posudkové komise úplný, přesvědčivý a správný. Ani tomuto tvrzení však nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit. Krajský soud v odstavci 8, resp. 13 až 27 podrobně popsal obsah posudků posudkových komisí v Ostravě a v Brně. Zde je přehledně uvedeno, z čeho jejich úvahy vycházejí. Oba posudky se ve svých závěrech shodují. Krajský soud přitom postupoval v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 24. 1. 2022, č. j. 2 Ads 9/2020-22, na který stěžovatelka odkazuje), přičemž zdůraznil, že posouzení míry invalidity je odbornou otázkou, na jejíž zodpovězení nemá kapacitu, jinými slovy nemůže odborně hodnotit zdravotní stav žadatele o invalidní důchod. V odstavci 36 napadeného rozsudku konstatoval, že *„[v] závěru soudem provedeného dokazování nebyl spor o úplnosti podkladů pro posouzení zdravotního stavu žalobkyně. O nesprávném složení posudkových komisí spor rovněž nebyl (členy obou posudkových komisí byli ortopedi), soud se tedy zabýval toliko otázkou, zda posudky PK MPSV ob stojí v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.“* V odstavcích 28 až 39 popsal kritéria, která musí posudek splňovat, aby tomuto testu vyhověl. Na základě všech uvedených východisek a informací dospěl krajský soud k závěru, že oba posudky nárokům tohoto testu dostály. K tomu uvedl, že *„[p]osudkové komise shromáždily zdravotní dokumentaci žalobkyně v úplnosti a posoudily její zdravotní stav komplexně, soud ani nemá důvod pochybovat o úplnosti a správnosti stanovených diagnóz.“* Je tedy zcela zřejmé, z jakých úvah krajský soud vycházel a jak je zhodnotil. Skutečnost, že se při tom ztotožnil se závěry posudkových komisí, nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud dodává, že pouhý nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163). Nepřezkoumatelnost není ani projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35).

[9] V rozsudku ze dne 24. 4. 2025, č. j. 3 Ads 203/2024-48, Nejvyšší správní soud upozornil, že *„[z]ařazení zjištěného zdravotního postižení do příslušné kapitoly a položky přílohy k vyhlášce je součástí odborného posouzení posudkové komise, jež mohou správní soudy přezkoumávat jen z hlediska jeho přesvědčivosti.“* V nyní projednávané věci je soud povinen postupovat obdobně, jestliže stěžovatelka namítá, že byla posudkovou komisí zařazena do nesprávné kategorie dle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity) [dále jen „vyhláška o posouzení invalidity“]. Jelikož se jedná o odbornou otázku, Nejvyššímu správnímu soudu (stejně jako krajskému soudu) nepřisluší hodnotit, zda je funkčním dopadem srovnatelná

[obsahuje citlivé údaje], aby mohlo být na postižení aplikováno [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce o posouzení invalidity.

[10] Posudkové komise v Ostravě a v Brně přitom zhodnotily obsah dokumentace komplexně ve vzájemných souvislostech. Jejich úkolem přitom bylo vyhodnotit, které informace jsou pro posouzení zdravotního stavu relevantní, avšak nebyly povinny promítnout do svých úvah veškeré stěžovatelkou předložené dokumenty, byť jsou v posudku zmíněny. Posudkové komise klasifikovaly zdravotní postižení stěžovatelky [obsahuje citlivé údaje] jako postižení odpovídající ustanovení [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce o posouzení invalidity, tedy [obsahuje citlivé údaje] Posudkovým hlediskem je v této kapitole: [obsahuje citlivé údaje]. Posudkové komise upozornily, že rozhodujícím faktorem není stanovená diagnóza, nýbrž pouze funkční postižení, které z nich vyplývá. Při vlastním hodnocení funkčních dopadů vycházely z toho, že daná porucha zdraví je léčebně zásadně ovlivnitelná, přičemž stěžovatelka nedoložila [obsahuje citlivé údaje], které byly doporučeny odborným lékařem. Tyto faktory přitom [obsahuje citlivé údaje]. Posudkové komise zohlednily rovněž profesi stěžovatelky (finanční poradenství). Konstatovaly, že se nejedná o fyzicky těžkou práci, kterou je schopna vykonávat ve stejném rozsahu a intenzitě. Jedná se totiž povětšinou o kancelářskou činnost spojenou s dlouhodobým sezením u počítače, účastí na vzdělávacích a kvalifikačních kurzech a řízení vozidla. Tyto činnosti jsou hodnoceny jako fyzicky lehká práce. Nadto je stěžovatelka osobou samostatně výdělečně činnou, takže může flexibilně určovat pracovní dobu. Z odborných lékařských zpráv vyplývá, obtíže stěžovatelky je možné [obsahuje citlivé údaje], stěžovatelka je schopna [obsahuje citlivé údaje], přičemž ze zprávy [obsahuje citlivé údaje] vyplývá, že [obsahuje citlivé údaje]. Posudková komise v Brně se podrobně vyjádřila rovněž k (ne)možnosti podřazení postižení stěžovatelky pod [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce o posouzení invalidity, o což stěžovatelka usilovala. Přitom uvedla, že postižení stěžovatelky nelze takto hodnotit, neboť u ní nebyla zjištěna [obsahuje citlivé údaje]. Proto není postižení stěžovatelky srovnatelné s postižením popsáním v předmětné položce. Pokud by posudková komise v Brně hodnotila postižení stěžovatelky jako [obsahuje citlivé údaje], jednalo by se o pokles pracovní schopnosti o pouhých 10 %.

[11] Z obou posudků jsou patrné důvody, proč bylo zdravotní postižení stěžovatelky zařazeno právě do [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce o posouzení invalidity, které posudkové komise opřely o obsah zdravotní dokumentace stěžovatelky. Ta ostatně výše popsanou argumentaci posudkových komisí zásadním způsobem nezpochybnila, omezila se pouze na tvrzení, že [obsahuje citlivé údaje] může být stejně závažné jako v případě [obsahuje citlivé údaje], pomíjí však ostatní faktory. Pro podřazení postižení pod předmětnou položku je rozhodující výskyt [obsahuje citlivé údaje], neboť tato výslovně stanoví, že za těžkou formu lze považovat [obsahuje citlivé údaje]. Tomu odpovídá i hodnocení krajského soudu, který v odstavci 46 napadeného rozsudku konstatoval, že „*nebyly prokázány potřeba [obsahuje citlivé údaje]. Přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, ani funkční postižení s větším než stanoveným poklesem pracovní schopnosti podle jiných ustanovení přílohy vyhlášky o posuzování invalidity.*“ Není tedy pravdivé tvrzení, že by krajský soud vycházel pouze ze skutečnosti, že se porízené posudky ve svých závěrech shodují (i když tento fakt vypovídá o jejich validitě). S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud shoduje se závěrem krajského soudu, že lze posudky posudkových komisí považovat za přesvědčivé.

pokračování

[12] Nelze rovněž přisvědčit tvrzení stěžovatelky, že žalovaná vycházela ze skutečností, které nastaly až po podání její žádosti. Tím měl být totiž fakt, že k žádosti nepředložila příslušné dokumenty, kterými by doložila absolvování doporučených [obsahuje citlivé údaje]. Tyto skutečnosti však nenastaly po podání žádosti, naopak bylo v dispozici stěžovatelky, aby potřebné dokumenty obstarala. Nelze zohlednit v její prospěch, že potřebné léčebné procedury nepodstoupila. Stejně tak nelze vytýkat správním orgánům, že stěžovatelku nevyzvaly k jejich doložení.

[13] Ve vztahu k namítané vadě posudkového systému, která údajně znemožňuje předložení nezávislého oponentního posudku s ohledem na to, že všichni příslušní odborníci jsou členy posudkových komisí, je třeba upozornit, že po poučení ze strany krajského soudu k navrhovaným důkazům a tvrzením uplatněným při ústním jednání požádala stěžovatelka o zpracování srovnávacího posudku odlišné posudkové komise, čemuž bylo vyhověno. S ohledem na tento fakt se krajský soud tvrzeními stěžovatelky dále nezabýval. Lze však odkázat na již citovaný rozsudek č. j. 2 Ads 9/2020-22, v němž *„Nejvyšší správní soud konstatuje, že úloha PK MPSV, jak plyne z předchozího výkladu, se opírá o výslovnou zákonnou úpravu. Pokud stěžovatel kromě této obecně formulované námitky nevznáší konkrétní důvody podjatosti konkrétních členů PK MPSV ve vztahu k věci nebo ke své osobě, nelze k ní nijak přihlídnout.“* Tyto závěry lze vztáhnout i k nyní projednávané věci, není možné tak bez dalšího předjímat podjatost členů posudkové komise, kteří jsou při posuzování zdravotního stavu vázáni zákonem.

[14]S ohledem na shora uvedené skutečnosti lze konstatovat, že krajský soud věc posoudil v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a nedopustil se ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

[15]O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. již zmíněné usnesení rozšířeného senátu č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatelka v tomto řízení úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu jeho nákladů. Žalované jako správnímu orgánu takové právo ve věcech důchodového pojištění nepřísluší. Proto Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2026

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu